

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:
za Avstro-Ogosta: za Nemčijo:
celo leto skupaj naprej . . . K 25— celo leto naprej . . . K 30—
pol leta . . . 13— na Ameriko in v vsa druga dežela:
četrt leta . . . 6-80 celo leto naprej . . . K 35—
na mesec . . . 2-80

Vprašanjem glede inzeratov se naj pošli za odgovor dopisnice ali zamka.
Upravništvo (spodaj, desno): Knafljeva ulica št. 5, telefon št. 88.

Izbeha vsak dan dveletni izdajski strošek in prejemnik.
Inzerati veljajo: petstopenjski peti vrsta za enkrat po 20 vin, za dvakrat po 18 vin, za trikrat ali večkrat po 16 vin. Parte in zadržani vrsta 25 vin.
Poslane vrsta 30 vin. Pri večjih inzeracijah po dogovoru.
Upravništvo naj se poslužuje naročnine, reklamacije, tiskanih t. d., to je administrativne stvari.
Pogodbeni št. 16 vizirjev.
Na plačilo naročila brez istodobne vplačila naročnine se ne odim.
„Narodna tiskarna“ telefon št. 88.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani:
na dom dostavljen: v upravnistvu prejemam:
celo leto naprej . . . K 24— celo leto naprej . . . K 22—
pol leta . . . 12— pol leta . . . 11—
četrt leta . . . 6— četrt leta . . . 5-50
na mesec . . . 2— na mesec . . . 1-00

Dopis naj se frankirajo. Rokopisi se na vračajo.
Upravništvo: Knafljeva ulica št. 5 (v pritličju levo), telefon št. 84.

Naše uradno poročilo.

Dunaj, 21. septembra. (Kor. ur.)
Uradno se razglša:

VZHODNO BOJIŠČE.

Fronta proti Romuniji.

Južno od Petrosenja smo zopet zasedli tudi višine na obeh straneh prelaza Vulkan. Pri Sibinju in ob sedmograški vzhodni fronti le priske prednjih straž.

Armadsna fronta generala konjenice nadvojvode Karla:

V Gozdnatih Karpatih je sovražnik nadalje napadal armado generala Karla barona v. Kirchbaca s kar največjo žilavostjo. Pri Brjazji in vzhodno od prelaza Pantyr je nekoliko potisnil nazaj naprej stoječe kose fronte. Sicer so se ponesrečili vsi napadi ob hrabrosti braniteljev. Med četami c. in kr. voine sile, ki se bore v Karpatih, zaslužijo vrli ogrski črno-vojniški bataljoni polkovnika Pappa, da jih posebno omenimo.

Armadsna fronta generalfeldmaršala princa Leopolda Bavarškega.

Pri armadi generalobersta von Tersztzyanského so stale med Pustomiti in Zaturči zavezniške čete generala von der Marwitz zopet pod navalom močnih ruskih mas. Način bojevanja sovražnika je temeljil kakor vedno, v brezvestni moritvi v globokih kolonah naprej poslanih napadalnih čet, v katerih sredi se nahaja tudi garda. Samo vzhodno od Svinuhov boj še ni odločen. Sicer smo sovražnika povsod vrgli z največjimi izgubami.

ITALIJANSKO BOJIŠČE.

Nobenih večjih bojev.

JUGO - VZHODNO BOJIŠČE.

Pri naših četah ničesar novega. Namestnik načelnika generalnega štaba pl. Höfer, fml.

Nemško uradno poročilo.

Berlin, 21. septembra. (Kor. u.)
Wolffov urad poroča:
Veliki glavni stan:

ZAPADNO BOJIŠČE.

Fronta generalfeldmaršala prestolonaslednika Ruprehta Bavarškega.

Severno od Somme so se odigravali pri Courcelletesu nepre-

no boji ročnih granat. Zavrtili smo sovražne delne napade pri Fliersu zapadno od Les Boeufs in severno od Combles. Jugozapadno od Rancourta in pri Bouchavesnesu od naših čet v napadu pridobljena tla smo po ljutih bojih zopet izgubili. Južno od Rancourta smo držali zavzete jarke.

Fronta nemškega prestolonaslednika.

Na desno od Mose smo zavrtili pri stopnjevanem artiljerijskem delovanju sovražne napade v odseku Thiaumont-Flcury.

VZHODNO BOJIŠČE.

Armadsna fronta gim. princa Leopolda Bavarškega.

Zapadno od Lucka je nadaljevala ruska garda skupaj z drugimi močnimi silami napade na čete generala von der Marwitz. Pri Korici boj še ni končan. V ostalem se je na 20 km široki fronti večkrat ponovljen napad popolnoma ponesrečil z zopetnimi najkrevnejšimi izgubami.

Armadsna fronta generala konjenice nadvojvode Karla.

Boji ob Narajovki se uspešno nadaljujejo. V Karpatih je sovražnik tudi včeraj ponovil svoje ljute napade. Razen krajevnih uspehov v okolici prelaza Pantir in odseka Tarkarka, severno od Kirlibabe, je povsod s težkimi izgubami odbil. Na Babi Ludovi je naskočil sedemkrat naše postojanke. Lovci raznih nemških plemen pod vodstvom generalmajorja Boesza so izredno udeleženi na zmagoviti obrani. Dne 19. septembra izgubljeno kopo Smotrec smo v naskoku zopet priborili.

Bojišče na Sedmograškem. Zasedli smo obmejne višine na obeh straneh prelaza Vulkan.

BALKANSKO BOJIŠČE.

V Dobrudži se je boj ustavil.

MAKEDONSKO BOJIŠČE.

V okolici Florine so imeli Francozi vsled uspešnih bolgarskih napadov precejšnje izgube. Vzhodno od mesta je bolgarska konjenica naskočila in razpršila umikajočo se sovražno pehoto. Vjeli smo mnogo sovražnikov in vplenili nekaj strojnih pušk. Na Kajmakalanu in na fronti Moglene smo odbili večkratne srbske napade.

Prvi generalni kvartirni mojster v. Ludendorff.

Odmor na Krasu.

Pariški listi sodijo, da je Cadorna nova ofenziva za sedaj končana. »Eclair« piše: Kljub najsilnejšemu naporu Italijanov je ostala strategična glavna črta sovražnika na Krasu nedotaknjena. Vojni poročevalci v opisovanju bojev na Krasu omenjajo veliko deževje, ki je sledilo s hitro vremensko izpremembo poletni vročini. Za napadalce kakor za branitelje, ki vstrajajo v nalihi in blatnih jarkih, je tako vreme neprijetno. Naši vrli vojniki so tako izkoristili italijansko popuščanje v napadanju ter so popravili z bobnačim ognjem poškodovane pozicije. Ker je braniteljem znan vsak košček zemlje, trpijo italijanska napadalne kolone na opuščnem terenu, že ko se zbirajo vsled zapornega ognja c. in kr. artiljerije ogromne izgube, h katerim pridejo potem še nove pri jurišu. Tako so plačali italijanski grenadjirji en sam delni uspeh, to je zavajevanje Mirenskega Gradu, s krvavo izgubo velikega dela moštva, in niso mogli več slediti v drugo pozicijo v Höferjevem poročilu imenovanim hrabrim debrecimskim junakom. Pri razvalinah vasi Lovkvice in na griču 291 so odbijali slovenski Štajerci juriš za jurišem. Na Kraški Kopi ob Doberdobskem jezeru je izkrmavel na italijanski strani polk za polkom v forsiranih napadih proti hrvaškemu junakom iz Karlovca. V skalovju ob morskoli obali so se izkazale češke čete v najljutejšem spopadu moža proti možu. Na tem, 12 km širokem frontnem kosu, je poglaval vojvoda d' Aosta v boj doslej dvajset infanterijskih brigad, eno kavalerijsko divizijo in okoli petnajst berzalskih bataljonov.

Snočno uradno poročilo naznaja, da sovražnik ni izvršil nikake akcije enotnega značaja, ojačuje pa svojo napadalno skupino in nadaljuje z obstreljevanjem naših pozicij.

ITALIJANSKO URADNO POROČILO.

19. septembra. Včeraj v glavnem artiljerijsko delovanje. S sovražne strani se je stopnjevalo proti našim pozicijam na Zugni v Lagarinski dolini in vzhodno potoka Maso v Suganski dolini. Dognano je, da se poslužuje sovražnik granat z vdušljivim plinom, katerih učinek pa smo mogli preprečiti. Naša artiljerija je obstreljevala sovražne pozicije severnovzhodno Cauriola. Flejska dolina, one v Travenanzesu, doline

Boite, in je dosegla nekaj zadevkov na železniški črti pri Valle, asiaška planota, kjer smo odbili jeden napadalni poskus, kakor tudi v Travenanzesu, kjer je mal naš oddelek zajuril sovražno kritje in vplnil jedno metalo min, orožja in municije. Na kraški planoti smo zavrtili v noči na 18. t. m. hud proti našim novo zavojevanim pozicijam na koti 114. severnovzhodno Tržiča, naperjeni napad. Tekom dneva so mogle naše čete vtrditi dosežene črte. Na vsej fronti od Vipave do morja se je nadaljeval živahno artiljerijski dvoboj. — V dolini Vanci je vrgel sovražnik letalec v bližini bolnice Rdečega križa bombe, čeprav je bila ista razložena za tako zaznamovana.

Naši letalci nad Jesljem in Benetkami.

Dunaj, 21. septembra. Iz vojnega tiskovnega stana se javlja: V minulem tednu so naša morskala letala večkrat napadla Italijo, zlasti dva napada sta bila posebno huda. Prvi napad se je izvršil ponoči 11. na 12. septembra na Jesi pri Jakinu, kjer je bila večkrat zadeta tamošnja zrakoplovna lopa. Drugi napad v nastopni noči je sledil na Benetke, kjer smo mogli opazovati, da so naše najtežje bombe velikokrat zadale. Prvo podjetje je poročilo laškega generalnega štaba popolnoma zamlčalo, glede na drugi napad je pripoznalo, da je bilo ranjenih več oseb in da se je povzročilo neznatna škoda. Iz italijanskih časopisov izvemo zdaj, da so se morale beležiti v resnici še popolnoma drugačne izgube. V zrakoplovni lopi v Jesi se je nahajal med napadom italijanski zrakoplov »3«. Po povratku z nekega poleta smo zrakoplov izpraznili, a ta odredba previdnosti ni mogla preprečiti, da bi ne bil zrakoplov uničen. Naše bombe so dobro zadevale, razpočile so v lopi in niso uničile le zrakoplova, marveč so celo, kakor poroča neki italijanski list, ubile inženirskega poročnika Misaura zrakoplovnega zbora. Še višja je morebiti škoda, ki so jo povzročile naše bombe v Benetkah. Nič manj nego 16 oboroženih italijanskih podatkih popolnoma uničenih.

20. septembra.

Lugano, 21. septembra. (Kor. u.)
Nacionalna slavnost zavzetja Rima

se je izvršila včeraj z običajnim ceremonijalom v reducirani meri vsled vojne z govori in prireditvami za šolsko mladino, društva in vojske kakor tudi z odkritjem spominske plošče Battistiju. Na zidovju v Rimu je prečital župan odgovor kralja na običajno vdanostno brzojavko. Kralj pravi, da na tleh, kjer se bojujejo italijanski vojniki, ojačeni z neskaljeno in velikodušno edinstvo naroda, za vresničenje odrešilnega podjetja, kaže z gotovim čutom na bodočnost, ki prinese domovini tudi nove pridobitve duha in dela s pomočjo svobodnih naprav in dobrodelne socialne solidarnosti.

Lugano, 21. septembra. Milanska demokratska zveza je dodala svojem manifestu k narodnemu prazniku 20. septembra nenavadno ostro obliko proti papežu, ki da more razumeti, da je vsaka misel na posvetno moč Vatikana končno pokopana in rimsko vprašanje je rešeno enkrat za vselej.

Italijanski socialisti in vojna.

Lugano, 20. septembra. Socijalistična frakcija in strankino vodstvo v Bolonji je sklenilo, da vstraja v opoziciji proti vojni zunanji in reakcionarni notranji politiki vlade in da se bo držalo mednarodne solidarnosti človeštva.

DROBNE VESTI IZ ITALIJE.

»Popolo d' Italia« poroča, da stoji Giolitti na čelu zaroče, ki računa na padec Bisolattija in ki hoče preprečiti povrnitev Salandra. V Turinu so bili sestanki med Giolittijem in njegovimi zvestimi pristaši v tej stvari. List izjavlja, da se Giolittiju ne posreči na nikak način, da bi se povzpeli zopet do vlade.

Francosko - italijanske trgovske razprave v Parizu so končane. Dogovorili so se glede medsebojne porabe uvoznih prepovedi in glede odredbe za gospodarsko zblizanje, dalje glede raznih načrtov za industrijsko organizacijo in sredstva za izboljšanje in razvitek vseh zvez med obema deželama, Anglijo in orientom, zlasti pa z južno Rusijo.

Nov uspeh na Sedmograškem.

Izkoriščajoč svojo pri Petrose-nyu izvojevano zmago so zasedle naše čete tudi višine na obeh straneh prelaza Vulkan, ki se nahaja nehalo nekoliko zapadno prelaza Szurduk. Tu se dviga sedaj že trden jez ob romskih mejah. Na ostali sedmograški fronti ničesar pomembnega.

LISTEK.

Kmetje.

Rusko spisal Anton Čehov.
Poslovenil V. V.
(Dalje.)

»On je, vaše blagorodje, dolžan 119 rubljev . . . je rekel, ko je prišel Josip na vrsto.« Pred Veliko nočjo je dal en rubelj in od takrat niti kopejke.

Stanovoj je pogledal Josipa in vprašal:

»Zakaj pa to, ljubi brat?«

»Bodite milostljivi. Vaše visokorodje, in dovolite mi, da povem.« je začel Josip razburjen, to leto mi je rekel gospod Ljutorjeckij: »Josip, prodaj svoje seno . . . Prodaj.« mi je rekel. In zakaj ne? Imel sem sto pudov, žene so seno pokosile v nizavi . . . In tako smo določili ceno.

Vse je bilo dobro in iz lastnega nagiba . . .

Pritoževal se je nad starešino in se oziral vsak hip na kmete, kakor da mu naj bodo priče; rdeč je prihajal v obraz in potan, oči so se mu iskrljele bodeče in hudobne . . .

»Ne razumem te, zakaj mi to pripoveduješ,« je odgovoril Stanovoj. »Vprašam te . . . Tebe vprašam, zakaj ne plačuješ davkov? Vi vsi ne plačate in jaz naj bom za to odgovoren?«

»Ne morem več prenašati!«

»Te besede so prazne,« vaše visokorodje,« je rekel starešina. »Čekildejevovi so v resnici med revnimi, pa le blagovolite vprašati druge, odini vzrok vsega je zganje, in predzno so tudi. Brez razuma.«

Policijski uradnik je nekaj zapisal ter rekel z mirnim glasom, kakor da bi zahteval vode, k Josipu:

»Ven!«

Kmalu nato se je Stanovoj odpravil. In ko je stopal na svoj voz in

se odkašljeval, je bilo spoznati celo na njegovem dolgem, suhem hrbtu, da ni mislil niti na Josipa, niti na starešino, niti na davke, marveč na svoje lastne zadeve. Koraj se je bil odpeljal eno vrsto daleč, že je stopil Antje Siedelnikov iz hoče Čekildejeva ter nesel samovar; sledila mu je stara mati in vpila iz polnega grla:

»Ne bom dala! Ne bom ti dala, ti prokleti!«

Korakal je hitro, z dolgimi koraki in grbava stara mati je besno sopihala in se opotekala za njim. Ruta ji je padla na ramena, njeni si- vi, zelenkasti lasje so ji vihrali na glavi. Naenkrat se je ustavila in si je začela biti, kakor prava upornica, s pestmi na prsi in kričala še bolj glasno, s poljočim, ihtočim glasom:

»Ljudje božji, ki verujete v boga! Ljubi moji, razžalili so me! Ljudje božji, silo so mi delali! Moj bog! Ljudje božji, rešite me!«

»Stara, stara!« je rekel starešina, »bodi vendar pametna!«

Brez samovara je bilo v koči Čekildejevov še bolj dolgčas. Nekaj ponižujočega je bila ta izguba, nekaj razžaljivega, kakor da bi bili iztrgali hiši čast. Boljše bi bilo, če bi bil starešina vzel mizo, vse klope in lonce, praznota bi ne bila tako strašna. Stara mati se je kregala, Marija je jokala in mali so se tudi jokali. Stari, ki se je čutil krivega, je sedel mrko zroč pred se v kotu in molčal. Tudi Nikolaj je molčal. Stara, ki ga je sicer ljubila in pomilovala, je izgubila sedaj vse sočutje, ga začela obkladati s psovskami in očitani ter mu grozila s pestmi. Vpila je, da je on vsega kriv; zakaj je v resnici pošiljal tako malo denarja, v pisnih pa se je bahal, da zasluži v »Slovenskem bazarju« po petdeset rubljev mesečno. Zakaj je prišel sem in povrh še z rodbino? Če bo umrl, kje bodo vzeli denarja, da ga pokopljejo? . . . Smilili so se ti, če si pogledal Nikolaja. Olgo in Sašo.

Stari je zastokal, vzel kučmo in odšel k starešini. Mračilo se je že.

Antje Siedelnikov je stal pri peči ter nekaj zacimjeval in je pihal na vso moč: bilo je soparno. Njegovi otroci, ki so bili ravno tako suhi in umazani, kakor otroci pri Čekildejevovih, so se igrali na tleh; njegova žena, grda in polna peg ter z velikim trebuhom, je motala svilo. To ti je bila nesrečna in revna rodbina, samo Antje je bil videti strumen in lep. Na klopi je stalo pet samovarov drug poleg drugega. Stari je pogledal na Battenbergovo sliko, pomolil in rekel:

»Antje, usmili se, da samovar nazaj! Za božjo voljo, da ga!«

Prinesi tri rublje, pa ga dobiš.

»Ne morem, ne morem več!«

Antje je napihnil lica, ogenj je pel in sikal ter se zrcalil v samovarjih. Stari je obračal kučmo v svojih rokah ter rekel po dolgem premišljevanju:

»Daj vendar!«

(Dalje prihodaj.)

ROMUNSKO URADNO POROČILO.

19. septembra. Severna in severozapadna fronta. Na celi fronti boji manjšega pomena razen v dolini Strige, kjer nas je sovražnik napadel s premočjo in nas prisilil, da smo se nekoliko umaknili.

Položaj pri Orlovu.

Budimpešta, 21. septembra. »Az Est« poroča: V ozemlju ob izlivu Črne so dospeli Romuni do izliva potoka Jesenice, v Orlovu se nahaja le neznatna romunski oddelki, kar je mestice v stalni nevarnosti, da je Bolgari z drugega brega Donave zaželejo v uničijo. Sploh je položaj Rumunov v dolini dolnje Črne jako neugoden, ker jih stalno ogroža bolgarska artiljerija. Romunska črta poteka od občine Koromnok 2 1/2 km zapadno državne meje do višin vzdolžno kopališča Herkulesfördő, kamor Romuni še niso dospeli.

Velika Romunija.

»Frankfurter Ztg.« javlja iz Sedmograškega: Pri vjetih romunskih vojakih so našli zemljevide Velike Romunije, ki obsega ne le celo Sedmograško, temveč tudi Banat do reke Tisze; meja gre severno do Tokaia in čez Bukovino. Ti zemljevidi so tiskani že l. 1914.

Boji v Dobrudži.

Na fronti v Dobrudži se je boj ustavil. To pomenja, da je nastalo v bojevanju nekako ravnotežje, nasprotnika sta si na močeh in energiji enako močna. Iz takega »stojčega boja« se lahko razvije, ako ne dobi eden ali drugi nasprotnik kmalu premoči, boj iz strelskih jarkov na nepremični fronti. Rusi in Romuni so dobili na črti pred Trajanovimi okopi znatna ojačenja ter so prešli v protiofenzivo. Boji so zelo srditi. Nemško-bolgarske čete pa z uspehom odbijajo ljute sovražnikove napade.

BOLGARSKO URADNO POROČILO.

21. septembra. Romunska fronta. Ob Donavi mir. V Dobrudži so se naši oddelki utrili v novih pozicijah. Včerajšnji dan je bilo na obeh straneh le nekaj slabotnih podvzetij. Nemška letala so uspešno napadla železniško progo pri Črntovdi in napravila veliko škodo. Ruska eskadra kakih 20 bojnih enot je brez uspeha obstreljevala višino severno in vzhodno od kraja Herveia. Naši hidroplani so preprečili napad sovražnih hidroplanov na Varno.

ROMUNSKO URADNO POROČILO.

19. septembra. Južna fronta. Ob Donavi oženj pušk. V Dobrudži je napadel sovražnik v noči na 18. t. m. dvakrat v smeri na Enigejo (kakih 18 km zapadno od Cobadina), vrgli pa smo ga nazaj. Boj traja.

Pred Varno.

Berolin, 21. septembra. (Kor. u.) Wolffov urad poroča: Nemški hidroplani so 20. septembra uspešno napadli z bombami dve ruski maticni ladji za letala, ki sta hoteli v spremstvu ene križarke in več rušilcev pripeljati hidroplane za napad na bolgarsko obal pri Varni. Prisilili so sovražne pomorske bojne sile, da so se hitro vrnile, zasledovane od naših hidroplanov. Ti so pozneje uspešno napadli sovražne transportne parnike v Konstanci in obložili železniško progo v severni Dobrudži z bombami. Vsa letala so se kljub trajnemu obstreljevanju vrnila nepoškodovana.

General Pau v Dobrudži.

Preko Rotterdama poročajo, da bo francoski general Pau imenovan za vrhovnega poveljnika v Dobrudži ter da bodo tudi Angleži, Francozi in Italijani poslali Romunom pomožne čete (?).

Nadaljnji umik sovražnikov v Dobrudži.

Cez Stokholm poročajo: Romunska armadno vodstvo pripravila nadaljno umikanje romunskih čet v Dobrudži. Italijanski listi pravijo, da bi morala biti romunsko - ruska armada dvakrat tako močna, kakor je sedaj, ako bi hotela zadržati prodrtje Mackensenovih čet.

Preko Kodanja poročajo: Vojni svet v ruskem glavnem stanu je sklenil poslati v Dobrudžo znatna ojačenja. Kot prvi kontingent odide 150.000 mož Romunom na pomoč.

Iz Sofije javljajo: Vsled zmage v Dobrudži se je skrajšala nemško-bolgarska fronta od 170 na 60 km. Romuni so dobili ojačenja. Vprašanje pa je, ali se bodo mogli še nadalje braniti, ker so njihove izgube na mrtvih ranjenih in vjetih tako velike,

da se z izgubami Nemcev in Bolgarov niti primerjati ne dajo.

Preko Zeneve se poroča, da je romunski kralj odločil vrhovno podo se posveti vladarskim poslom, vojstvo ter se vrnil v glavno mesto.

Francija salogatelica Romunije.

Zeneva, 21. septembra. Pariški listi poročajo, da je prevzela Francija s posebno pogodbo s dne 6. avgusta zalaganje Romunije z municijo in drugim vojnim materijalom.

Bitka pri Florini.

Bitka pri Florini se nadaljuje ter je skrajno srdita. Bolgari napadajo v protisunko francoske čete, ki imajo ogromne izgube. Ker zastaja prodiranje Francozov, ne morejo tudi Srbi nikamor naprej in bolgarske čete z lahkoto odbijajo njih napade na Kajmakčalan in ob Mogleni. Lyonski »Nouvelist« javlja tudi, da je vest o zasedenju Florine preuranjena.

BOLGARSKO URADNO POROČILO.

21. septembra. Makedonska fronta. Včeraj 20. t. m. ni prišlo do nikake izpremembe položaja bolgarskih čet okrog Florine in na višini Kajmakčalan. Ostalo je razmeroma mirno. Ruski napad na višino 1279 severno od kraja Armenik se je ponesrečil. Sovražne bataljone smo v neredu vrgli nazaj. V dolini Moglenice in na obeh bregovih Vardarja slaboten artiljerijski ogenj. V dolini Strume in ob egejski obali mir.

Homatije na Grškem.

Grška zahteva svoje vojake nazaj.

Rotterdam, 21. septembra. Kakor pravijo najnovejša poročila, bo zahtevala grška vlada s posebno noto, da pusti Nemčija, da se vrnejo v Görtlitz nastanjene čete IV. grškega armadnega zbora (skupaj približno 6000 mož) zopet na Grško nazaj. Grške čete naj se spravijo na švicarsko mejo in od tam na Grško. Grška vlada se zaveže, da njene čete ne bodo vstopile v službo kake tuje države. Ententni krogi vedo povedati da bo imela grška nota z n a č a j ultimata, češ, da sta se kralj in vlada že odločila opustiti nevtralnost.

Londonska poročila pravijo nadalje, da je del vzhodnomakedonskih grških čet interniran v Plovdivu na Bolgarskem.

Kralj Konstantin o intervenciji Grške.

Dopisnik ameriške »Associated Press« se je razgovorjal 1. septembra s kraljem Konstantinom, ki mu je dejal: Grška je pripravljena se pridružiti ententi, kakor bo videla, da ji je to gotovo v korist. Dosedaj pa še ni gotovo, ali bi dobiček odtehtal riziko in pa človeške žrtve. Kralj je priznal, da sta invazija Bolgarov na grško ozemlje in intervencija Romunije dva faktorja, ki bi mogla spreminiti temelje dosedanje grške politike. »Ura je bila in poslušati moramo, kaj nam pravi duh Helade.« Tekom razgovora je ležal kralj Konstantin na postelji in soba je bila temna.

Položaj v Atenah.

Pariški listi poročajo, da je kralj Konstantin z ozirom na nesiguren položaj v Atenah ojačil mestno garnizijo za tri bataljone zvestih mu vojakov.

Povratek solunske divizije v Atene. Zeneva, 21. septembra. »Matin« javlja iz Aten, da je tja dospela kralju vdana 11. grška divizija iz Soluna, skupaj 1500 mož. Kralj bo te vojake inspical.

Rusija in Grška.

London, 20. septembra. (Kor. urad.) Reuter, »Daily Mail« javlja iz Aten: Ruska vlada je poslala svojemu atenskemu poslaniku instrukcijo, da Rusija na Grškem ni zainteresirana.

Turška vojna.

TURŠKO URADNO POROČILO.

18. septembra (zakasnelo). Fronta pri Felahiju. Uspešno smo obstreljevali sovražna taborišča. — Perzijska fronta. Silne napade, ki jih je sovražnik izvršil 15. t. m. ves dan na naše čete v prelazu Baba Reis, smo s težkimi izgubami za njega zavrnili. Na levem krilu smo odbili poskusen sovražni napad. — Kavkaška fronta. Na levem krilu smo preprečili operacije sovražne izvidne patrulje. Z Imbrosa proti Sedli Baru prihajajo sovražno letalo smo s svojim artiljerijskim ognjem poglajali.

pred otoku nazaj. — Galicija. Naše čete v Galiciji so zavrnile silne sovražne napade z močno premočjo, započete od jutra 16. do večera 17. t. m. ter popolnoma obdržale

svoje pozicije. V teh bojih, ki so trajali 48 ur, so vjele naše čete nad 600 Rusov, med njimi 2 častnika. — Z ostalih front ni nobenega važnega poročila.

Bitka ob Sommi

Splošno se sodi, da bo prinesel v bitki ob Sommi prihodnji teden odločitev. Artiljerijsko delovanje je sedaj tako silno, da ga ni mogoče misliti bolj silnega. Če po teh brezprimernih bojih še ne pade odločitev, potem so ententni krogi prepričani, da odločitev na zapadu sploh ne more pasti in ententa bo skušala odločiti vojno na kaki drugi fronti.

Kljub silnim naporom in brezobzirnemu zastavljanju človeškega materijala je ostala nemška fronta ob Sommi prejšnjemu elastična in se ne da nikjer pretrgati. Ootovo pa je, da bodo poskusili Francozi in Angleži ravno med Comblesom in Clerjem, kjer so imeli do sedaj razmeroma največje uspehe, nov sunek.

ANGLEŠKO URADNO POROČILO.

20. septembra. Vreme je zopet zelo deževno. Splošni položaj je neizpremenjen. Sovražna artiljerija deluje južno od Ancre. Sicer ni česar pomembnega. Zadnjih 48 ur smo vjele 100 mož. Vpleniili smo od 29. avgusta t. l. datirano in od takratnega šefa nemškega generalnega štaba generala v. Falkenhayna podpisano povelje, ki pravi: Silna poraba streliva v zadnjih mesecih presega daleč produkcijo. Isto velja o poglavitnih rezervah municije, katerih zmanjšanje je bilo resno. Dolžnost vseh stopenj ne samo artiljerije je, da se potrudijo izboljšati resni položaj. Vse službene stopnje se morajo resno truditi, da sodelujejo pri ohranitvi materijala, sicer se o ne-mogoči izenačenju izgub in postavljanje novih formacij za vojno.

Nov francoski generalštabni šef.

Iz Pariza poročajo: Divizionar Duport je bil na mesto Grazianija imenovan za šefa generalštaba. General Graziani je bil na lastno prošnjo iz zdravstvenih razlogov opoščten in ob tej priliki imenovan za komandirja častne legije. Bil je dve leti šef generalštaba armade.

Povečanje angleške armade.

»Daily Mail« priporoča v uvodniku, da naj se angleška armada poveča za najmanj en milijon mož. Članek pravi, da so imeli Francozi štirikrat toliko izgub kakor Angleži in da Anglija do sedaj ni mobilizirala vseh možkih od 17. do 48. leta kakor Francoska.

Francosko moštvo.

Nasproti predlogu francoskega vojnega ministra, da naj se letnik 1889 nadalje prepusti armadnemu vodstvu, je več poslancev stavilo predlog, da naj se v bodoče porabi to moštvo samo za garnizijsko službo v bližini domovja in da naj se vsi očetje štirih otrok pod 16 leti in oni letniki, ki so izgubili že po enega sina na fronti odpuste. Veliko je tudi gibanje proti tretjemu naknadnemu prebranju nezmožnih. Večina listov nastopa proti taki armadi invalidov in bolnikov.

Francoski socialist Costadau o vojni.

Iz Zeneve poročajo, da je govor socialista Costadaua v francoski zbornici napravil velik vtisk. Costadau je bil prvi, ki je pokazal v francoskem parlamentu narodu bilanco vojne. Izgube ljudi: Pet milijonov. Izguba premoženja 60 milijard. Lepi deli Francoske so danes puščava.

Vojna z Rusijo.

Nova ruska ofenziva traja sedaj že tri tedne, ne da bi bila dosegla znatnejših uspehov. V Voliniji se krvavi boji nadaljujejo z nezmanjšano silo, v Karpatih pritiskajo rusko-romunske čete na fronto generala Kirchbacha ter plačujejo lokalne uspehe z ogromnimi izgubami. Ob Narajovski se pa nahaja armada Böhm-Ermolli še vedno v uspešnem protinapadu. Ako so pričakovali Rusi, da bo intervencija Romunije oslabila naš odpor na severovzhodni fronti, so se bridko varali.

Iz Karpatov poročajo vojni poročevalci, da je general Lešicki s skrajno silo nadaljeval svojo ofenzivo, da vsaj nekoliko razbremeni romunsko severno krilo. Zopet pa ni so imeli Rusi uspeha. Pri Dorni Vatri so bili vsi brezprimerno silni ruski napadi odbiti. Zopet so tu, kakor po zimi leta 1914/15, na višini Mešancisce na cesti proti Jakobenijski

Končno pa je naglašal: Poslušajte v Parizu in v provinci in prepričali se boste, da so popolnoma izrabljeni najboljši elementi naroda.

Costadau torej ni govoril o miru samo splošno, kakor se je že večkrat zgodilo, marveč je razkrijal francoske rane, kar je napravilo globok vtisk.

Zbornica je sklenila, da se Briandov govor javno nalepi, socialistična večina pa je sklenila razširiti Costadauov govor v nešteti lepkih po vsem Francoskem.

Ministrov sin pade.

Iz Londona poročajo, da je padel eden izmed sinov angleškega ministra Hendersona.

Ponesrečen upor na Portugalskem.

V Lizboni so se poskusili socialisti upreti vladi. Upor se je popolnoma ponesrečil. Tajna policija je aretirala glavne voditelje upora. V Oportu je prišlo do prelivanja krvi, vendar je bilo gibanje udušeno. Angleške vojne ladje križarijo v bližini pristanišča. Poslanec José Silva pride z več pristaši pred vojno sodišče. »Paris Midi« pravi, da je pričakovati izpremembe kabineta.

Nemške ladje na Portugalskem.

»Novoje Vremja« pravi, da je posebna komisija pod angleškim predsedstvom razdelila od Portugalske zaplenjene nemške ladje. Francoska in Anglija sta dobili po 20 ladij s skupaj 60.000 tonami, Italija 18 ladij, Belgija pa ostale ladje. Portugalska ni dobila ničesar.

Angleži v zyerinaku.

Reuter poroča in Mrogora v Nemški vzhodni Afriki, dne 16. septembra: Po maršu mnogo dni v zasledovanje sovražnika po neverjetno težavnih gorskih potih, preko dračja ob reki, na stehaz slonov, brez transportnih sredstev, brez plašev in odelj, s polovično racijo živil, se je združila pehota pod generalom Bevisom ob reki Mgati s konjeniško brigado pod generalmajorjem Britsom. Združene čete so nato pod vodstvom generala Britsa napadle sovražnika v njegovih pozicijah. Informacije, ki jih je bil general dobil o sili sovražnih čet; niso bile zanesljive, tako da je sklenil izvršiti z vsemi četami izviden manever. Pehota si je napravila na desnem bregu reke pot, konjenica pa je obkrožila levo sovražno krilo. Pehoti se je posrečilo pregnati sovražnika iz pripravljenih pozicij in zasesti levi breg reke, kjer se je ponoči zakopala. Čete na konjih so sprejele vso silo protinapada; pehota je bila nato izpostavljena silnemu sovražnemu nočnemu napadu, ki ga je pa zavrnila. Drugo jutro je napadel polkovnik Massey sovražnika z vzhoda ter preprečil njegov poskus odrezati ga od naših čet. Sovražnik je imel težke izgube. Nemci so poslali ljubeznivo nekaj ranjencev v spremstvu enega zdravnika k nam ter nas posvarili pred nevarnostjo, ki grozi ranjenim od levov. Trije levi so prišli pred črto polkovnika Masseyja. Velikanska kača je vdrila v šotor generala Bevisa ob reki in smo jo le s težavo usmrtili. Tudi čebele so napadle kolone ter poglajale mule, ki so nosile municijo, v beg, kar je preprečilo prodiranje pehote. Boji so se vršili v najgostejšem pragozdu.

liti gardam južnoruske bataljone. Po dvajsetkrat so Rusi napadali, zlasti ponoči. Mimogrede so pač dosegli kak uspeh, naši pa so jih vrgli takoj zopet nazaj. Samo vzhodno od Svinjohov se vrši boj le za kos jarka.

RUSKO URADNO POROČILO.

19. septembra. V pokrajini pri Vladimiru Volinjskem pri Dubnu je sovražnik napadel eno naših naprej potisnjenih poveljništev. Zavrnili smo napad s strojnimi puškami. Deset preostalih strelcev oddelka pod Ratušnim je izvršilo protinapad na Nemce, pobilo nekaj mož in zabodmo z bajoneti, vjele več sovražnikov in razpršilo druge. V pokrajini zapadno od Brodov so napadli izvidni oddelki lovcev ponoči brez strela sovražno stražo, ubili 20 mož v bajonetnem boju ter vjele enega častnika in 12 mož. V pokrajini ob Narajovski se nadaljujejo ljuti boji. Zavrnili smo vse sovražne napade za njega z velikimi izgubami. V teh bojih 19. septembra sta bila ubita hrabri polkovnik Gubin in podpolkovnik Semičev. V Karpatih smo zasedli v pokrajini pri Szybenju (18,5 km južno od Zabja) in ob gori Pnevje (30 km severozadno od Capula) več višin. Na gorah gosta megla. Sneži.

20. septembra popol dne. Z zapadne fronte ni poročati ničesar pomembnega.

Nadvojvoda Friderik pri prestolonaslednikovi armadi.

Iz vojnega časnika nekakega stana poročajo: Vrhovni poveljni feldmaršal nadvojvoda Friderik je nadzoroval te dni fronto generala prestolonaslednika Karla. Prepričal se je osebno o izvrstnem zadržanju in razpoloženju naših čet. Obiskal je prestolonaslednika, generalobersta von Kövessa in generala grofa Bothmerja ter se je na to vrnil v glavni stan.

Pod pritiskom entente.

Svedska.

Svedski poslanik v Parizu Gyldestenlo je izjavil, da hoče Svedska ljubosumno čuvati svojo nevtralnost. Zato ne trpi niti najmanjšega poseganja v svojo suvereniteto. Francoska mora vpoštevati težavni položaj Svedske.

Stockholm, 21. septembra.

(Kor. ur.) Tajni odesk svedskega državnega zbora je bil sklican k seji, ki se bo vršila v Christianiji takoj, ko se vrne minister.

Anglija proti Nizozemski.

Na Angleškem so zopet pričeli močno ščuvati proti Nizozemski. Češ, da je dovolila Nemcem prehod skozi distrikt Maastricht. Angleško časopisje zahteva, da odplove angleško brodoge takoj pred nizozemsko obalo in pokaže Nizozemski tako kakor Grški svojo moč.

Ogrski državni zbor.

Na interpelacijo, ki jo je stavil grof Karolyi v seji 27. septembra, ali je res, da so centralne države izročile vojno vodstvo nemškemu cesarju, je odgovoril grof Tisza: Vsakdo ve, da je tako pri nas, kakor pri naših nasprotnikih vprašanje enotnega vodstva vojaških operacij eno najglavnejših praktičnih vprašanj. Mi vemo, da je v tem oziru storila tudi ententa svoje ukrepe, ki pa jih nikakor ne objavi. Tudi pri nas se izvršijo ukrepi, in tudi te ne bomo spravili v javnost, temveč ti ukrepi tvorijo vojaško tajnost. (Prijetjevanje.) Več ne morem odgovoriti na interpelacijo gospoda poslanca.

Zbornica je včeraj končala razpravo o predlogih na sklicanje delegacij; predlogi so bili odklonjeni.

Ministrski predsednik grof Tisza je najprej poudarjal, da je avstrijski ministrski predsednik grof Stürgkh branil avstrijske interese, tudi če so bili v navskrižju z ogrskimi. Obžalovati je, da je poslanec Ugron ostro, a pristransko omenil poljsko vprašanje ter poskušal podpreti svojo trditve, da sodelujoči vojaški in avstrijski faktorji ne postopajo prav. Lahko damo poljskemu narodu zagotovilo, da imajo vsi faktorji za njih prizadevanja simpatično skrb. Govornik je potem odklonil očitanje grofa Pallavicinija, da je postopala vlada pri vojnih vprašanjih, zlasti tudi pri omih, ki so v zvezi z napadom Romunov s strankarskopoličnega stališča in potem dokazoval, da izvira skupnost med Avstrijo in med Ogrsko iz pragmatične sankcije in da se v nagodbi določeni pogoj o ustavnosti v Avstriji nanaša samo na modus reševanja. Ogrska se more le veseliti, če se avstrijsko ustavno življenje normalno in močno razvija. Ne morem se pa postaviti na stališče, da ima Ogrska pravico zahtevati, naj

se skliče avstrijska delegacija, nego bi to bilo vmešavanje v avstrijsko notranje razmere.

Poslanec grof Andrassy se je postavil na stališče, da njegov predlog ne more biti odklonjen, kajti če bi se to zgodilo, se obrani protipostavnost, da skupnih ministrorov ni mogoče poklicati na odgovornost. V enem važnem oziru je ogrska ustava supendirana: da namreč Ogrska ne more do skupnih ministrorov. Predlog na sklicanje delegacij pomeni, da naj tudi v Avstriji velja zakon, sicer se tudi Ogrska ne more držati svojega zakona. Danes je položaj tak, da je ogrska ustava odvisna od uvidevnosti avstrijskega ministrskega predsednika. Če se ogrski ministrski predsednik temu vda, potem žrtvuje s tem ogrsko ustavo. Govornik vzdržuje svojo trditve, da so v zunanji politiki zgodile napake. Zveza z Nemčijo se je obnesla, trozveza pa ne. Očitano, da je govornik branil ministra Sonnina proti ministru Burianu, je neosnovano. Ker je bil večji del javnega mnenja v Italiji in tudi kralj sam nasprotnik vojne, bi se bili mi morali izreči za pogajanja glede ugotovitve italijanskih aspiracij in bi bili svoj namen dosegli z mnogo cenejšo ponudbo. Glede Romunske je vprašati, če se niso zgodile velike zamude, da bi se Romunsko zadržalo od vojne. Napaka je tudi bila, določiti dolino Marmaros za bazo obrambe, največja napaka pa je bila ta, da se ni vodstvo vojne tako uredilo, da bi bil ustvarjen pritisk na Romunsko. Zveza z Bolgarsko je dragocena, a ni verjetno, da ima vlada na njej kako zaslugo. Omenjajoč pohvalno delovanje diplomatskih zastopnikov v Sofiji in v Carigradu, je govornik izrekel bojazen, da je sedanje vodstvo zunanje politike krivo, da naše vojni vodstvo ni že moglo nastopiti s primerno silo.

Poslanec grof Apponyi je pojasnil, da zahteva, naj se skliče delegacija, ne pomeni vmešavanja v notranje avstrijske zadeve. Nevzdržljivo je, da je skupni minister zunanjih del brez kontrole in da ustavni aparat ne deluje. Tudi opozicija neče, da bi zatemnela slava naše armade. Govornik izjavlja, da bo vedno delal na to, naj pridejo tudi ogrski vojskovođe do veljave.

Razprava se je zvečer nadaljevala in potem končala.

Razne politične vesti.

Sanje francoskih katolikov. »La Croix«, glavno glasilo francoskih katolikov, razlaga v posebnem članku vojne cilje svojih somišljenikov. Enotna nemška država se mora odpraviti in nekdanji partikularistični ustroj Nemčije zopet uvesti. »Zmagovitim zaveznikom bo zadoštevajo, da rečejo cesarju Viljemu, kakor so nekdanji zavezniki dejali Napoleonu: »Z Vami se ne pogajamo« in takoj bodo poklekili pred nje razni knezi, vojvode, veliki vojvode, mediatizirani in nemediatizirani, da si ohranijo svojo pozicijo ali pa si izgubljeno zopet pridobijo. Razdelitev Nemčije je mogoča, ker je razdelitev Prusije mogoča. Prusijo je lahko razdeliti, ker je roparska država, kjer imajo še vse nakradene dežele svoja prvotna imena, tako da jih je lahko ugotoviti. Prusija naj reče: »To je moje« in odgovoriti se ji bo moralo: »Ne, naslov lastnika še ni zginil s tvojega ropa«. V Berlinu se nahaja vozni sedanje krize. Le v Berlinu je mogoče ta vozni razvozljati s tem, da se od tam prežene Hohenzollerne in da se odreže Berlin od province. Z likvidacijo Prusije bomo razkrojili tudi Nemčijo in na ta način razgnali strahovito pangermansko zaroto, ki stalno ogroža Evropo. Torej nobene Prusije več, nobene Nemčije, nobene pangermanizma, temveč povratek naravne nekdanje nemške državne raznoličnosti!« (»M. N. N.«)

Nemški socialni demokratje. Namreč klub poslancev in zastopstvo stranke, so imeli skupno sejo, na kateri so glasom »Arbeiter - Zeitung« sklenili resolucijo, v kateri pravijo: Najresnejša odgovornost za nezadovoljivo uredbo ljudske prehrane leži na vladi. Samo vlada jo nosi in polagala je važnost na to, da jo samo ona nosi. . . . Da se odstranijo nedostatki, je potrebna ustanovitev posebnega ministrstva za ljudsko prehrano. . . . Vodstvo stranke in klub poslancev nemške socialne demokratije v Avstriji ponavljajo in potrjujejo dosedanje izjave stranke glede mirovnega vprašanja. Ugovarjajo sistiranju ustave sredi vojnih zapletov.

Wilson in mir. »Neue Zürcher Zeitung« javlja iz Novega Yorka, da prezident Wilson ne stori nobenega koraka več, da bi bil sklenjen mir.

Anglija in Kitajska. »Rječ.« poroča: Angleški poslanec v Pakin-

gu je izročil kitajski vladi povodoma notranjih nemirov, ki zahtevajo, da napravi v Kantonu svet miru, sicer bo poslala angleške čete tja ter proglasila Kanton za nevtralen.

Vesti iz primorskih dežel.

Imenovanje. Poljedelski minister je imenoval gozdnega svetnika Alojzija Corgnolana za deželnega gozdnega nadzornika na Primorskem.

Iranilica in posojilnica v Bovecu ima sedaj svoj sedež v Mladini pri Dunaju — Institutsgasse št. 11. Begunci se tedaj lahko obračajo na omenjeni naslov.

Iz italijanskega vjetništva piše Anton Pirih, da je vjet od 15. maja, da dasi piše svojemu vsak teden, ni dobil še nobenega odgovora. Žena, otroci in sestre so bile še 1. maja v Modozeli, Kal na Goriškem. Prosi, naj se jim sporoči njegov naslov: Anton Pirih, prigioniere di guerra, Miniera di Ribolla, Grosseto, Italia.

Olga Pregel iz Renč št. 201 išče svojega moža, kateri je služil pri voj. del. oddelku, ter bil od 29. julija do 3. avgusta v bolnišnici v Kranju in tisti dan poslan na zbirališče (Sammelstelle) menda v Ljubljano. Kdor kaj ve, kje da se nahaja, prav lepo prosi naj se ji sporoči v Orehek, pošta Prestanek.

Kdor kaj ve o Felicijanu Vičiču iz Renč št. 166, ki je šel 15. maja v Radgono k pešpolku št. 97. in je bil pri nekem maršbataljonu, a se že tri mesece ni oglasil, naj izvoli to sporočiti na naslov: Andrej Krpan, k. u. k. 15 cm Lir. 40., Garine - Geschütz-Batt. — Černej Rafael, c. in kr. pešpolk št. 97, pionirski oddelk v Radgoni, prosi obvestila, kjer so njegov oče, dve sestri in dva brata, ki so bili v Vrtojbi št. 82 na Goriškem.

Dnevne vesti.

— Odlikovanja. Drugič so dobili srebrno hrabrostno svetinjo 1. razreda: četovodja 7. lovskega bataljona Anton Poje in podlovce 7. lov. b. Valentin Mandelj. Srebrno hrabrostno svetinjo 1. razreda so dobili: Stabni narednik Anton Benčina, nadlovca Franc Blazinšek in Ivan Križaj, četovodje: Josip Judnič, Ivan Miklič, Alojzij Pavšič, Ivan Sprajcar, Franc Vrankar in Ivan Mazgon; enoletni prostovoljec podlovce Franc Jerman, podlovci: Franc Berlič, Franc Camar, Josip Polajnar, Mihael Rus, Mihael Slapnik, Anton Tirbič, Franc Turk, Franc Turk, Martin Zabota, Ivan Zbona, Josip Žužek, vodji patrulj: Ivan Matoh in Ivan Zbanič; lovci: Peter Dolinar, Franc Epih, Alojzij Gregorčič, Franc Kušljan, Josip Lipovšek, Makso Mal, Ignacij Miklič, Josip Obranc in Josip Zunič, vsi pri 7. lovskem bataljonu; kadet V. Hess, četovodja Ivan Ukmar in poddesetnik Ivan Iskra, vsi pri 97. pp. Srebrno hrabrostno svetinjo 2. razreda so dobili: četovodja 17. pp. Ivan Lavtar, poročnik 2. bh. pp. Ivan Janc, dalje rač. podčastnik Ludvik Janček, podlovce Jakob Dežman, Peter Duhovnik, Franc Smuk, Rudolf Vodusek, vodja patrulj Jakob Blazinč, Jakob Cerkovnik, Ivan Kos, Ivan Podbregar, I. Sinkovec, Josip Urbanja, Ivan Zalec, Anton Završnik, lovci: Ivan Terkaj, Franc Arbar, Ivan Dolinar, Martin Gorenc, Franc Ferk, Josip Grandovec, Karol Hutaž, Josip Kastelic, Ivan Keržič, Anton Krajnc, Ivan Krajnc, Nikolaj Kremesec, Pavel Mali, Jakob Mejač, Franc Oblak, Franc Odar, Franc Pogacar, Anton Poglajen, Lovrenc Rucigaj, Josip Soklič, Vinko Skedelj, Franc Vidic, Viktor Vilfan, Josip Vošičar in Boštjan Zagorac, vsi 7. lovskega bataljona; četovodja 17. pp. Franc Čadež; četovodja Karol Marek, poddesetnik Stefan Novak, infanteristi: Ivan Pogor, Franc Iskra in Franc Kostič, vsi 90. pp.; poddesetnik 97. pp. Franc Benčič, korporal 17. pp. Ivan Žibert, infanterista 17. pp. Ivan Košir in Ivan Gasparič in poročnik 27. pp. dr. Rudolf Savojic.

— Jako veliko število slovenskih vojakov je dobilo bronaste hrabrostne svetinje.

— Odlikovanje. Poročnik pri 17. pp. oddelk strojniki tehnik g. Bole Likar je bil odlikovan s srebrno svetinjo II. razreda. Odlikovani je sin mestnega učitelja v Ljubljani g. Janka Likarja.

— Odlikovan je bil z zlatim zaslužnim križcem na traku hrabrostne svetinje vojaški oskrbovalni akcesist v r. Josip Biber iz Ljubljane.

— Srebrno častno svetinjo Rdečega križa je dobila gdnja. Minka Odlasek, učiteljica v Kamniku.

— Za slove vojakov. V ta namen so poslali deželni odbor darove dalje: C. kr. okr. sodišče v Kostanjevici iz neke kazenske zadeve 40 K. polkovnik pl. Polajnar 14 K. Frančišek Omatin, kaplan v Trzinu 14 K.

zaro 20/IV volilo pokojne Karlote Gustin 200 K, Izobraževalno društvo v Starem trgu pri Ložu 200 K, c. kr. okr. sodnija v Ilirski Bistrici iz neke kazenske zadeve 10 K, tvrđava F. Trdina mesto venca na krsto pok. E. Mayerju 50 K po mestnem magistratu v Ljubljani. Bog plačaj!

— Ljubljanske ljudskošolske razmere. Izredno stanje, ki se nahaja v njem naša draga domovina, ne dopušča, da bi se pričelo šolsko leto v normalnih razmerah, zakaj tudi letos bodo imele svoje zavetje vse štiri slovenske mestne deške ljudske šole v poslopiju L. mestne deške ljudske šole v Komenskega ulici (na Ledini). Zaradi teh razmer se je moral učni čas skrajšati na 12 tedenskih ur za vsako šolo in ves pouk se bo moral osredotočiti na glavne predmete: veronauk, slovenščina, nemščina, računstvo in lepomisje. Ker je odšlo veliko ljubljanskih učiteljev na bojno polje, kjer prelivajo kri in tvegajo življenje za cesarja in domovino, zato je nastalo veliko pomanjkanje moškega učitelstva. Da se temu pomanjkanju kolikorotno odpomore, zato bo moral vsak učitelj v novem šolskem letu poučevati na dveh šolah in sicer vsled odredbe najvišje šolske oblasti v deželi. S skrajšanim poukom in pa s to odredbo deželne šolskega sveta bo sicer prizadeta komodnost učiteljev, ker bo treba mnogo intenzivneje in več delati, kakor pa ob normalnih razmerah. Pa kaj to delo v razmerju s trpljenjem, ki ga morajo prenašati naše junake, zmagovalne armade na bojnem polju za boljšo bodočnost nas samih in naše ljubljene Avstrije! Vsled odredbe šolskih oblasti bo imela pouk I. m. šola vsak ponedeljek, sredo in petek od 8. do 12. ure; II. mestna šola vsak torek, četrtek in soboto od 8. do 12. ure; III. in IV. m. šola pa vsak delavnik od 2. do 4. ure popoldne. Zaradi begunskih otrok je bil letos naval pri vpisovanju na vseh mestnih šolah izredno velik. Na I. mestno šestrazrednico n. pr. se je vpisalo 592 učencev, ki se porazdelje na posamezne razrede takole: I. razred 113; II. razred 171; III. razred 115; IV. razred 116; V. razred 50 in VI. razred pa 27 učencev. I. III. in IV. razred imajo po eno paralelko. II. razred pa dve; vseh razredov, oziroma oddelkov ima I. mestna šola 11. Ker so štirje učitelji mobilizirani, zato jih nadomeščajo trije učitelji s IV. mestne šole in en učitelj z II. mestne šole; s I. mestne šole pa poučujeta dva na II. mestni šoli in eden pa na III. mestni šoli. Pri 1. domači konferenci dne 16. t. m. je konferenca sprejela soglasno predlog šolskega vodje g. J. Dimnika, da naj učenci ob času vojne zapoje po vsaki nedeljski šolski maši prvo kitico »Cesarske pesmi«.

— Nov dobrih smo dobili tudi v Ljubljani. V kavarnah so plačilni natakarji že včeraj menjavali večje novce s polovicami in četrtinami dvokronskih bankovcev. Razpoloženje in razveterenost teh bankovcev je pripustno, ker plačuje avstro-ogrska banka za četrtinke celih 50 v za polovice pa cele krome.

— Odtegnitev iz prometa vojnih znamk in jubilejskih dopisnic. Z odredbo trgovskega ministrstva 21. aprila 1915 izdane poštne znamke po 3, 5, 10 in 35 vinarjev (vojne znamke) in z odredbo 17. novembra 1914 novo izdane jubilejne dopisnice se odtegnejo iz prometa 30. t. m.

— Umri je v Puči računski podčastnik gospod Ludovik Jordan iz Ljubljane. Bodi mu časten spomin!

V Šmarju pri Jelšah na Spodnjem Stajerskem bi lahko imeli lep zaslužek razni rokodelci, posebno mizar, ki bi lahko pocenili dobili v našem velikem svetlo delavnico, dalje krojač, kovač, sedlar ter perica-gladilka.

»Trilby«. Danes se v Kino Ideal prvič predvaja film »Trilby« po istoimenskem romanu; ta senzacijski ameriški film uživa povsod velik sloves. Amerikanka miss Klara Kimball - Joung s svojo očarljivo igro in njen soigralec Robert War-wich si bosta takoj ob prvem nastopu osvojila srca vseh gledalcev. Za vstopnice se že mnogo popraša. Od petka do ponedeljka predprodaja vstopnic od 11.—12. ure popoldne Kino Ideal.

Zgubljen je bil v ponedeljek svilen zaščitnik, oziroma je bil pozabljen v neki trgovini ali kakem uradu. Oda naj se v našem upravnistvu.

Zgubljen se je po Nunski ulici do Zvezde zlat obesek na tanki zlati verici. Pošteni najditelj na jo odda proti primerni nagradi na Erjavčevi cesti št. 24, pritiče.

Tiskovna napaka se je vrnila v naše poročilo o zadnji seji občinskega sveta ljubljanskega. Posredovalnici na goriške begunce je odkazal ljubljanski župan 1500 K, ne 15.000 kron, kakor je bilo pomotoma objavljeno.

Aprovizacija.

+ Prodaja moka. Danes se je nakazala vsem mokažem in trgovcem, ki so bili v tukašnih dnevnikih dne 16. septembra imenoma navedeni, prav ista množina moka v razprodajo, kakor prejšnji teden. Občinstvo se opozarja, da morajo vsi mokažji in trgovci prodajati moko istočasno in sicer v soboto dne 23. septembra od 7. do 12. ure popoldne in od 3. do 7. ure popoldne in ob nedeljah ter praznikih od 8. do 11. ure. Preje ali pozneje je vsaka prodaja moka strogo prepovedana. To velja tudi za nadaljne dneve, dokler je kaj moka v zalogi.

+ Preskrba s krompirjem. Deževno vreme zadnjih dni je popolnoma onemogočilo kopanje in dovoz krompirja. Čim se vreme obrne na bolje, je pričakovati večjih in izdatnejših pošiljav. Do tedaj ni drugega pripomočka kot potrpljenje, ali pa naj si stranke krompir same preskrbe. Vsakdo namreč sme pripeljati v mesto krompir po železnici do 100 kilogramov brez transportnega dovoljenja, v množinah čez 100 kg pa s transportnim dovoljenjem c. kr. okrajnega glavarstva. Dovož krompirja v Ljubljano po cesti pa je dovoljen v poljubni množini in to brez vsakega transportnega dovoljenja. Umiljivo je, da sme posestnik le oni krompir prepeljati in prodati, ki ni pod uradno zaporo. Maksimalna cena za krompir znaša za 100 kg 9 K, oziroma za 1 kg 12 vin.

+ Naznanitev zaloga krompirja. Vsi oni posestniki, ki pridelujejo krompir na poljedelski način (vrsti so izvzeti), se opozarjajo, da je naznaniti zalogo mestnemu magistratu najkasneje tekom 8 dni po izkopanju. Vsakomur je bila že dostavljena za naznanilo potrebna tiskovina, katero je natančno in vestno izpolnjeno oddati mestnemu tržnemu uradu. Mestni trg 27, pritiče na desno.

+ Maksimalne cene za zelje v ljubljanski okolici. C. kr. okrajno glavarstvo v Ljubljani je določilo sledeče najvišje cene: za 100 kg svežega zelja v glavah 15 K, za 1 kg svežega zelja v glavah 16 vin. in za 1 kg kislega zelja 30 vin. Prestopki se najstrožje kaznujejo.

+ Prodaja pšeničnega zdroba in žitne kave za otroke. Drugi teden začne mestna vojna prodajalna v Gosposki ulici oddajati pšenični zdrob in žitno kavo za otroke. Zdroba se bo dalo za vsakega otroka na mesec po 1 kg in sicer na krušne karte, žitne kave pa 1/2 kg. Prodajalo se bo po sledečem razporedu: V ponedeljek 21. t. m. popoldne stranke s črkami A do B; popoldne B do konca B. — V torek 26. t. m. popoldne C in Č, popoldne D. — V sredo 27. t. m. popoldne E in F, popoldne G. — V četrtek 28. t. m. popoldne H in I, popoldne J. — V petek 29. t. m. popoldne K do Kop, popoldne Kor do konca K. — V soboto 30. t. m. popoldne L, popoldne M. — V ponedeljek 2. oktobra popoldne N, popoldne O. — V torek 3. oktobra popoldne P do Pod, popoldne Pog do konca P. — V sredo 4. oktobra popoldne R do Ri, popoldne Ro do konca R. — V četrtek 5. oktobra popoldne S do Si, popoldne Sk do konca S. — V petek 6. oktobra popoldne Š, popoldne T. — V soboto 7. oktobra popoldne V, popoldne U in W. — V ponedeljek 9. oktobra popoldne Z, popoldne Ž. — V torek 10. in sredo 11. oktobra pridejo na vrsto vsi tisti, ki so zamudili zgorajšnje dni.

+ Vino. Na merodajnem mestu je bilo priznано, da spada tudi vino med življenjske potrebščine. To je toliko bolj uvaževati, ker je piva dosti premalo na razpolaganje in kar ga je, tudi ni tako, da bi ga kdo z užitkom užival. Za vino je pa težko. Ker je mnogo povpraševanja po vinu, so producentje nastavili take cene, da se kupci kar za glave prijemajo. Po 2 do 3 krome zahtevajo vinogradniki za vino, nekateri tudi še vožnjo do kolodvora. To je pač gorostasno. Po kaki ceni pa naj potem prodajajo gostilničarji vino, kako naj ga plača konsument? Gostilničarjem je odpadel velik del zaslužka pri jedi, saj si le težko preskrbe, kar je nezgledno potrebno, odpadel jim je večji del zaslužka pri pivu, zdaj naj se pa vino še tako podraži — kako pa bodo plačevali nove davke, ki padejo po veliki večini na mestno prebivalstvo?

+ Velika aprovizacijska konferenca na Dunaju. Dne 25. t. m. se vrši v notranjem ministrstvu pod predsedstvom barona Handla konferenca vseh deželnih šefov in deželnih aprovizacijskih referentov, ki se bo bavila z aprovizacijskimi zadevami. Na tej konferenci naj bi se sklenil ednotni načrt za preskrbo avstrijskih krompirin z živili.

+ Želje v Berlinu. Od 15. oktobra

rolinu neposneto mleko samo otroci in bolniki. Odrasli bodo dobivali en liter posnetega mleka na teden.

Razne stvari.

*** Novi žvinarški novci** iz železa, ki pridejo kmalu v promet, bodo v sredi preluknjani.

*** Umri je v Lipskem** nekdanji profesor slovenskega jezikoslovja na ondnotnem vseučilišču Avgust Leskien.

*** Avstralski premog** za Anglijo. »Figaro« poroča, da je premogokopni sindikat v Johannesburgu daroval angleški vladi 100.000 ton premoga.

*** Turška vlada** je plače in pokojnine uradnikov zvišala za čas vojne za 15 do 20 odstotkov, plače oficirjev pa za 25 odstotkov.

*** Zrtev vojne.** Najstarejši sin angleškega ministrskega predsednika lorda Asquitha je služil na fronti kot poročnik in je v bitki dne 15. t. m. padel.

*** Tobak v Kavali.** Listi poročajo, da so Bolgari, zasedli Kavalo, našli tam med drugim tudi tobaka v vrednosti 150 milijonov frankov.

*** Poneverjenje.** Občinski tajnik v Hinterbrühl pri Dunaju, Ferdinand Zach je poneveril 5000 K in je z njimi pobegnil na Dunaj. Ko je denar zapravil, se je sam oglasil sodišču.

*** Gostilne na Tirolskem.** Vsled pomanjkanja piva in vina ter težke dobave živil, so na Tirolskem že mnogi krčmarji zaprli svoje lokale; ne samo navadni krčmarji, ampak tudi taki, ki so bili svetovnoznakati.

*** Samomor iz strahu pred lakoto.** Obesil se je pri Biebrichu blizu Berlinu zakupnik nekega podjetja, ki je zadnji čas delal jako slabe kupčije in se je bal, da umrje lakote. V njegovi zapuščini pa so našli za 60.000 mark vrednostnih papirjev.

*** To so dobički!** Praška železarska družba je imela v kupcijskem letu 1915/1916 čistega dobička 15.767.348 K, to je za 4.954.435 K več, kakor v predidčem letu. Na vsako delnico bo plačala 190 kron; to se pravi, da dobe delničarji za vsakih 100 kron kapitala 38 kron obresti.

*** Smrt pred vojno poroko.** Težko ranjeni vojak Oskar Busch na Dunaju se je želel pred smrtjo poročiti z dekletom, s katerim je imel otroka. Vse je bilo pripravljeno za poroko. Zadnji trenutek pa se je izkazalo, da je ženin šele 23 let star in da se brez varuhovega privolenja poroka ne more izvršiti. Predno je prišel varuh, je vojak umrl.

*** Podviljanost.** 14 let star sin nekega meščana Düsseldorfa na Nemškem je ukradel svojim staršem 200 mark in je pobegnil z doma. Prišel je v Moguncijo, je na samotnem izprehodu srečal mestnega župana in njegovo soprogo ter je z revolverjem prisilil župana, da mu je izročil ves denar, kar ga je imel pri sebi. Fanta so že dve uri po tem dogodku imeli pod ključem.

*** Ruski car in šef ruskega generalnega štaba.** Na Ruskem velja za posebno počaščenje, če je kdo povabljen k carju na obed. Tudi šef generalnega štaba, general Aleksejev, je bil povabljen naj obede vsak dan pri carju, dokler bo ta v glavnem stanu. Aleksejev pa je rekel: Jaz sem vojak, ne dvorni človek in bom pridoibil le na čas, če sem v svoji sobi. — Če to ni samo reklamna vest, ni mogoče presoditi.

*** Odlikovani hrvaški župani.** Zagrebški župan Janko Holjac in varaždinski župan dr. Petar Magdić sta dobila komturski križec Franc-Joževega reda župan v Karlovcu Gustav Modrušan in župan v Požegu red železne krone 3. razreda, župan v Baku Mavro Pintarič, župan v Sisku Julij Horvat, župan v Petrinji Nikola Jurić, župan v Belovaru Dragotin Laksar, župan na Trsatu Anton Sabljčič in župan v Zemunu dr. Nikola Fuger so dobili viteški križec Franc - Joževega reda.

*** Vojna in dragizina.** V nemško-francoski vojni 1870/71 so bile v obleganem Parizu nastopne cene: funt slonovega mesa 20 frankov, funt medvedjega mesa 15 frankov, maščen še ne odstavljen pujske 580 frankov, pol funta svežega surovega masla 50 frankov, skatljica sardin 12 frankov 50 ct., funt konzerviranega govejega mesa je stal 15, konjske klobaze 6, gruyerskega sira 30, kouskega mesa 8, šunke 45, masti 22 frankov, domač zajec 60 frankov, divji zajec 70 frankov, jajce 275 fr., gos 17 frankov, vrabec 150 fr., golob 1450 frankov, petelin 70 frankov, mačka 15 frankov, zeljnata glava 12 frankov, korec krompirja 50 frankov, podgana 225 frankov, funt paslega mesa 350 frankov. —

3009

U VII 630/16-3

V imenu Njegov. Veličanstva cesarja!

Obtoženka Ivana Gašperšič je kriva, da je dne 3. avgusta 1916 na trgu v Ljubljani izrabljajoč izredne, vsled vojne nastale razmere zahtevala za 1 kg krompirja 50 vin., torej za neobhodno potrebne reči očitno čezmerno ceno in s tem zakrivila prestop po § 14 štev. 1 cesarskega ukaza z dne 7. avgusta 1915 drž. zak. štev. 228 in se

obsoja

po § 14 cit. ukaza z uporabo §§ 266 in 260 a kaz. zak. na 48 ur zapora in 10 K denarne globe, ter po § 389 k. p. r. v povračilo stroškov kazenskega postopanja.

Obenem se izreče, da se razsodba objavi na oodolženke stroške v listih: »Slov. Narod«, »Slovenec« in »Domoljub«.

Ljubljana, 23. avgusta 1916.

Dr. Ogoreutz m. p.

Umrli so v Ljubljani:

V deželni bolnišnici.

Dne 15. septembra: Matija Tomšič, posestnikov sin, 12 ur.

Dne 16. septembra: Fran Šuštar, rejenc, 21 mesecev.

Dne 17. septembra: Ivan Škarčev, sobni slikar, 58 let. — Avgust Mfakar, sobni slikar, 44 let.

Dne 18. septembra: Josip Strnar, posestnikov sin, 13 let.

Dne 19. septembra: Maks Kramar, delavčev sin, 13 let.

Današnji list obsega 4 strani.

Izdajatelj in odgovorni urednik:
Valentin Kopitar.

Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.

Boljša

: plačilna natakara :

želi službo. Gre takoj ali tudi pozneje. — Cenj. ponudbe pod »Zvesta 3043« na upravo. »Slov. Naroda«.

Gospodična

zelo lepa, zmožna slovenskega, italijanskega jezika v govoru in pisavi, ter strojepisja želi službo v kakšni pisarni. — Ponudbe na »Pisni predal 3043« na upravo. »Slov. Naroda«.

Prodaja se lepa kobilica

za ječo stara 8 let, ogleda se lahko vsaki dan od 12 ure naprej. **Koledverska ulica št. 6.** 3042

Laneni firnež,

oljnate barve, šolak, boraks, arab. gum, vinski kamen, žveplo, gošča kupčije v vsaki množini od 5 kg naprej po visokih cenah. Kemična tovarna Perchtoldsdorf pri Dunaju.

Sluga

se sprejme takoj v »Narodni tiskarni« v Ljubljani.

Lepo mehlovanje

stanovanje

obstoječe iz sobe z 2 posteljama in opravičeno kuhinjo, se takoj odda v najem. — Vpraša se pri go. Ani Boden, Kladezna ulica št. 16.

Modistinja in prodajalka

se sprejme stalno v modni salon

Marije Götzl,
Židovska ulica št. 8.

Iščete se za žago blizu Sarajeva (Bozna) 3011

4 žagarji

Vsi vališbeni pri žagi so Slovenci. Natančneje obvestila daje »Pišna Ozren« v Srednjem pri Sarajevu.

Povečane slike

do naravne velikosti, kakor tudi oljate portrete na platno izvršuje umetniško po vsaki fotografiji 2491

Daverin Ravšek
prvi fotografski in povečevalni zavod v Ljubljani, Koledverska ul. 34.

Tužnim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prekalostno vest, da je naš iskreno ljubljani, dobri sin, oziroma brat, svak in stric, gospod

Ludovik Jordan

ratumski podčastnik I. razreda, kmetičev želenega krišča s hrano na traku brezčasno svetilje in časno svetilje želenega krišča s vojno dekoracijo

v nedeljo 17. septembra ob 4. uri popoldne po kratki maši bolesni v Pulju neopodoma preminul.

Pogreb se je vršil v torek dne 19. septembra ob 4. uri popoldne na vojaškem pokopališču v Pulju.

Sv. mala sadnica se bo darovala v cerkvi sv. Jakoba v torek 26. septembra ob 10 uri jutraj.

Neposredna pokojnika priporočamo v molitev in blag spomin!

LJUBLJANA, 22. septembra 1916.

Glasilo želenih rolin Jordan.

Nova moderna 2. nadstropna

: hiša :

v Spodnji Šiški je zelo ugodno na prodaj. Naslov pove upravištvo »Slovenskega Naroda«. 3065

Stanovanje

z 2 sobama, kuhinjo in vse pritlikline z električno razsvetljavo v sredini mesta, se pred zaseda s 1 sobo ter kuhinjo s pritliklinami s 1. novembrom t. l. odda. 3066

Naslov pove uprava. »Slov. Naroda«.

VRVICE

Silvia, namu Nové Benatky n. Jiz.
Vzorci zastoj in franko. Telefon št. 18. Prekupcem popust.

Umetni SIDA med

je štirikrat cenejši kot pravi med ter bolj redilen nego meso in jajca. Rabi se kot maša na kruh, za pecivo in močnata jedila, pospešuje prebavo, lajša hripavost, zapoko, zasliženost, obenem pa tudi krepi itd. Poskus vas prepriča o izvrstnosti umetnega medu! Zavojček velja 35 vin. Proti vposlanemu znesku ali po povzetju 9 za vojkov za 3 krome.

Nareča se pri

Josip Berdajs, Ljubljana 3, Zeljarska ulica.

Prostovolina prodaja.

Prodaja se zaradi odhoda k vojakom

5 voz, različne vrste komatov, verig in drugih stvari.

Ogleda se v nedeljo 24. septembra ob 9. uri dopoldne v Koledverski ulici št. 31, Ljubljana. 3071

Edna posebnost likerja je
Zdravnik želodca.

Zdravnik želodca

je posebnost želodčnega likerja iz zdravilnih rastlin, kateri izberno vpliva proti slabostim v želodcu ter radi tega v nobeni družini ne bi smel manjkati.

Posojilnica v Mariboru (Narodni dom)

razpisuje za šolsko leto 1916/17

ustanove

1. za visokošolce:

- a) dr. Frano Rapoševo devet po K 300,
- b) Posojilnice dve po 300 K;

2. za obiskovalce:

- a) G. hr. državne obrtne šole v Ljubljani eno v znesku K 300,
- b) Slovenske trgovske šole v Ljubljani eno v znesku K 250.

Pravico do ustanov pod 1) imajo dijaki slovenske narodnosti (za Rapoševe ustanove posebno iz mariborskega in šoštanskega okraja).

Prošnjam je treba priložiti krstni list oziroma domovnico, spričevalo ubolstva ter spričevalo o ispitih in indeksu.

V teh prošnjah naj se tudi omeni, ako že dobiva prošnjak drugod kakšno podporo ter se naj tudi navede študijski semester.

Prošnjam za podpore pod 2) se mora priložiti domovnica ali krstni list ter zadnje šolsko spričevalo. Pri razdelitvi teh ustanov se bodo oziralo v prvi vrsti na prošnjake iz mariborskega okraja.

Vse prošnje je vložiti do 20. oktobra 1916 pri Posojilnici v Mariboru (Narodni dom).

3062

Ravnateljstvo.

A. ŠARC

(lastnica Jadviga Šarc)

Ljubljana, Solenburova ulica št. 5.

Posteljno
životno
namizno

PERILO

Čene zmerno.

Solidno delo.

Speciální oddělek za nevestine opreme.

Perile za gospode po meri.

1703